

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Dühöng

az öngyilkosság járványa, amely a háboru, a forradalmak és a gazdasági összeomlás okozta megnehezült idők szörnyű átkaként szakadt rá az emberekre. Naponta egész sereg az öngyilkosok száma. Ha elgondoljuk, hogy a társadalomban minden emberre, még a legkisebb képességűre is szükség van, ha elborzaszt bennünket az, hogy az öngyilkosoknak a legtöbbje igen fiatal, még inkább kétségbe esünk és azon tanakodunk, mit lehetne tenni a legujabb istenesapása: az öngyilkossági járvány ellen? Az öngyilkossági járványt sem hatósági intézkedéssel, sem mással meggátolni nem lehet csupán azáltal, ha minden értelmes emberrel beláttatjuk, hogy szent valami az élet, amelyet nem lehet csak úgy eldobni magunktól, mint egy megunt ruhát. Hogy ki mit tart az életéről és a haláláról, az vallás, világnézet, vagy élettapasztalatok dolga. A vallás azt mondja, nem szabad edobni azt az életet, amelyet nem mi adtunk magunknak, s az öngyilkosságot a legnagyobb bűnök közé sorolja. Ugyancsak a vallás tanítja, hogy valamikor a Legfőbb Bíró előtt számot kell adnunk az életünkben elkövetett cselekedeteinkről, tehát azért is, hogy önmagunkat küldjük a halálba. Egy szörnyű világnézet uralkodott el a háboru kitörése óta az emberekben: az, hogy másokat, vagy magunkat megölni jóformán semmi s hogy gyilkossági vagy öngyilkossági cselekedeteinkért nem tartozunk felelősséggel senkinek. Ezt a borzasztó felfogást sokat szenvedett és önmagunkkal a világgal meghasonlott emberek találták ki és ennek a rémes tannak ugyanilyen emberek lettek rajongó hivatásai. Megtudjuk érteni, hogy idősebb emberek, akiket a mai rettenősen nehéz világban ezer-ezer sorseset ért, meggyengült idegrendszerrel pillanatnyi elmezavarukban eldobják maguktól a szent ajándékot: az életet. Azonban nem tudjuk megérteni, hogy husz éves emberek, akik még az élet tavaszában élnek, akik előtt ott áll még a jövő, amely ezer örömet és boldogságot rejt magában, hogyan tudnak öngyilkosok lenni. Ezt csak fiatalos tapasztalatatlanságukkal és hebegurgya gondolkozásmódjukkal lehet megérteni. Itt semmi más nem segít, mint az, hogy a tanítóknak, tanároknak és a lelkészeknek szüntelenül hirdetniük kell az ifjuság körében, hogy az élet szép és szent s hogy az öngyilkosság ma nemesak önmagunk ellen való bűn, hanem a társadalom ellen is, amelynek most minden emberre szüksége van, hogy pótolhassa a világháboru, a forradalmak és a tömérdék gyilkosság által meggyérült embererdőt. (K. M. K.)

Meg akarta ölni a jugoszláv királyt a macedón forradalmi bizottság, amelynek terve kipattant

Belgrád, október 23.

Az angol lapok párisi tudósítás alapján írják, hogy a francia külügyminiszterium értesülése szerint a macedón forradalmi bizottság tervet dolgozott ki Sándor jugoszláv király meggyilkolására. A hírrel kapcsolatban Belgrádban megjegyzzük, hogy a tervről a jugoszláv kormánynak is tudomása van. Tudják, hogy a macedón bizottság nemesak a király, hanem a berlini, párisi és athéni jugoszláv kö-

vetek meggyilkolásával is foglalkozott. A Vreme értesülése szerint a bolgár komitási bandák az utóbbi napokban a jugoszláv-bolgár határon valóságos védelmi állásokat építettek. Munkájukban a határmenti bolgárság is támogatja őket. Albániában is újra lábra kapott a komitási mozgalom. A bandák szervezése nagyban folyik. A komitási bandáknak a célja, hogy a jugoszláv-albán határvidéken a biztonságot veszélyeztessék.

Magyar tisztviselő öngyilkossága aki egyetemi képzettsége mellett nem tudott megélni

Kolozsvár, okt. 23.

Kolozsvár város magyar társadalmát egy volt magyar köztisztviselő tragikus öngyilkossága tartja izalomban. Sebestyén János dr. adóhivatali tisztviselő tenap este elbucszott a feleségétől és családjától, majd eltávozva hazulról, a Páris szállóban vet ki magának szobát. Alig foglalta el a szobát, revolverlövés zaja hatolt ki onnan. A szálloda személyzete felfeszítette az ajtót, és megállapította, hogy a szerencsétlen ember golyót röpített a fejébe. Sebestyén a román impérium átvétele után a román nyelv elégtelen tudása miatt kénytelen volt

az adóhivatalban viselt állásától megválni. Egyideig kenyérkereset nélkül volt, majd a Bognár és Szántó kolozsvári likörgyárban talált elhelyezést. Az egyetemi képzettséggel bíró ember idegeit azonban felőrölték a kenyér utáni harcok és ennek hatása alatt érlelődött meg benne az a terv, hogy véget vet életének. Négy bucsulevelet hagyott hátra. Egyet a feleségének, egyet a cégnek, egyet Roth Hugó dr. kolozsvári ügyvédnek, a Magyar Párt intézőbizottsági tagjának, egyet pedig a hatóságoknak címzett. A levelekben Sebestyén megírja, hogy szorult anyagi helyzete miatt válik meg önként az élettől.

Kiraboltak egy temesvári utazót aki számos utassal együtt banditák kezébe került

Kisinev, október 23.

A besszarábiai rablólátnak nem akar vége lenni. Cocos az ismert bandavezér, akit a csendőrök hajszája megadásra készítetett, öngyilkosságot követett el, de bandájának három tagja hat hónapi pihenő után újból akcióba lépett. Kisinev és Orhei besszarábiai városok között az Autó-Transport nevű vállalkozás három autóbusszá végzi az utasszállítást. Pénteken délután menetrend szerint elindult az egyik autóbussz Kisinevből, amelyben tízenyole utas foglalt helyet. Orheiről nem messzire a banditák dróttal elzárták az országutat, majd rejtekhelyükből előugorva megállásra szólították fel a sofőrt. Az autó megállt, a három bandita pedig kifosztotta az autó tízenyole utasát. Közöttük volt egy temesvári utazó is, akitől állítólag hatvanezer leit, egy csernovici ke-

reskedőtől negyvenezer leit, egy kisinevi kereskedőtől pedig szintén hatvanezer leit raboltak el. Az autón volt egy püspök is, akit azonban nem bántottak. A nőknek elvették ékszereiket. A banditák javában dolgoztak, amikor hirtelen egy autó közeledett a fosztogatás színhelyére. A kisinevi prefektus ült benne, mire a banditák elmenekültek. A prefektus Oheire érve értesítette a csendőröket, akik azonban nem tudták a banditákat kézrekeríteni. Röviddel a csendőrök eltávozása után a banditák ismét kiálltak az országutára és a két másik autóbussz utasait szintén kifosztották. Az utolsó autóbussz utasainak kifosztása közben a csendőrség újból előkerült. A banditák és a csendőrök között tüzharc fejlődött ki, amelynek folyamán az egyik bandita meghalt. Erre a másik kettő az erdő sűrűjében elmenekült.

Üldözik

a Bulgáriában élő románokat

Bukarest, október 23.

Az Adeverul legújabb száma elsomorító tényeket közöl arról, hogy Bulgáriában, miképpen bánnak a román kisebbséggel. Az újság szerint a bolgár kormány legújabb rendeletében megtiltotta, hogy a Timok völgyében élő románok az iskolákban anyanyelvükön tanulhassanak, anyanyelvüket használhassák, a román származású tanárokat pedig mintegy büntetésből megszokott lakhelyükről elhelyezik, hogy így lemondásra bírják őket. Ami a román származású állami tisztviselőket illeti, azok a legnagyobb üldöztetéseket szenvedik. Az Adeverul ezekhez a tényekhez adatokat is felsorol és egyben kéri a külügyminiszteriumot, hogy haladéktalanul interveniáljon a bolgár kormánynál és vessen véget a Bulgáriában lakó románság jogtalan üldöztetésének.

Százötven hitelező

jelentkezett a Farmacon-csődben

Temesvár, okt. 23.

A temesvári törvényszék csődbíró-sága a Halász Lajos táblabíró elnöklete mellett tegnap vette tárgyalás alá a Farmacon gyógyáru nagykereskedés hitelezőinek bejelentett követelését. Közel százötven hitelező képviselőiben körülbelül harminc ügyvéd jelent meg. Botte Demeter csődtömeggondnok előékenyen járt el a hitelezőkkel szemben és az igazoltnak látszó követeléseket mind elismerte. A hitelezők nyolcmillió lei követelést jelentettek be, az igazolási eljárást nem lehet teljes egészében lefolytatni és tegnap csak nyolcvan hitelező követelését ismerték el, az igazolási tárgyalást a jövő héten folytatják. Amíg a végleges csődválasztmány megalakul, addig is Huszár Ödön dr., Gábrriel József dr. és Gyulay János dr. tagokból álló ideiglenes csődválasztmány intézi a csődtömeggondnokkal együtt a Farmacon csőd ügyeit. Körülbelül kétfélmillió leire tehető azoknak a követeléseknek az összegszerűsége, amelyeket a csődtömeggondnok nem hajlandó elismerni és így valószínűleg a hitelezők polgári per útján lesznek kénytelenek követelésük jogosságát elismertetni. A végleges csődválasztmányt a hitelezők október huszonkilencedikén választják meg és utána megkezdődik a Farmacon csőd áruinak az értékesítése, amelyre már eddig is több cég tett ajánlatot.

LEBOVITS és FIA-cég

kir.udv.szállító Lloyd-sor 11

Őszi angol szövetujdonságai megérkeztek, árai mérsékeltek. Divatszövevényei különlegések! TELEFON 12-50

Válóperek a temesvári egyházi hatóság előtt

Mig ma csaknem minden napra esik egy válás, régente ujjal mutattak az elvált házastársakra — A polgári házasság törvénybeiktatása előtt világi bíróság helyett egyházi törvényszék ítélkezett válóperekben

Temesvár, október 23.

A törvényszéknek az a tanácsa, amely válóperekben ítélkezik, tele van munkával. Ugyszólván naponta vannak válóperek. Manapság nem ritka dolog, hogy férj és feleség, megunva a házasságot, elválnak és új frigyben keresik boldogságukat. A válóperek különösen a háború után szaporodtak meg.

Régente, harmine, negyven, ötven esztendő előtt nem így volt. Akkor a házasság felbontása ritkaságszámba ment.

Nagy dolog volt az elválás és ugyszólván — ha nem is betűszerinti értelemben — ujjal mutogattak egy-egy elvált asszonnyra, vagy egy-egy elvált férjre.

Akkor még híre se volt a polgári házasságnak és így a válóperekben nem a törvényszék bíraskodott, hanem az egyházi hatóság. Az pedig igen szigorú volt. A házasság ugyanis szentség és mint ilyen csak vajmi kivételes esetekben bontható fel. A kánonjog ma a világi törvényszék által felbontott házasságot továbbra is érvényben levőnek tartja egyházi felbontás nélkül és ezért van az, hogy azok, akik a világi törvényszék ítélete alapján elváltak, ha másodsor lépnek házasságra, frigyüket az egyház által nem szenteltethetik meg.

Régi, félszázad előtt íródott, elfakult akták kerültek a kezembe. A csanád-egyházmegyei püspöki szentszék irattárából valók. Válóperek, akták. A múlt század hetvenes éveinek elejéről valók. Néhai Bonnáz Sándor volt akkoriban Temesvárott katolikus püspök.

Az egyik iraton ott szerepel az évek előtt elhalt Németh József püspök aláírása is. Akkor még szentszéki ülnök volt, ügyhallgató, ahogy a rangja az aláírás alatt szerepel.

Egy másik aktán a már szintén elhalt Engels János dr. szerepel mint szentszéki jegyző. Egy kihallgatási jegyzőkönyvön, melyet házasság felbontási perben a karánsebesi plébánián vettek fel, Oehsenfeld Vendel — a nemrég hatvan éves papi jubileumát ült lelkész — mint káplán volt a jegyzőkönyvvezető 1874 szeptember 19-én. Egyes iratokon ott van Burghardt István szentszéki helyettes elnök, V u d y Antal gyárvárosi plébános, Weitersheim Rezső esperesplébános, Fóthy Emil szentszéki jegyző aláírása. Tekintsünk be ezekbe a régi aktákba. Lássuk, mit mondanak, miért akartak egyes házaspárok válni. Csak éppen a neveket változtassuk meg.

1972-ben Richter Antal temesvári lakos válópert indított a szentszék előtt felesége, született Suffer Teréz ellen. A válóper, miként az akta mondja, az alperes nő könnyelműsége, pazarlása és házasságtörése miatt indult meg. A szentszék abban az ügyben több tárgyalást tartott. Ismételt megkísérelte a házaspár kibékítését, azonban eredmény nélkül. Az 1872. október 17-én tartott utolsó tárgyaláson is

megpróbálták a kibékítést, azonban „a felperes férj a Szentszék színe előtt neje ellen használt illetlen és sértő címzése” miatt lehetetlenné vált.

Az irat aztán a következő határozatot tartalmazza:

— A teljes Szentháromság nevében ítéltetett:

E vizsgálkodó házasság ifjú koránál fogva lelki üdvül és családi viszonyaik érdekében legkivánatosabb volna ugyan, hogy ők a megszakított házassági frigyben egyesüljenek, de tekintve hogy felperes férjnek sikerült neje ellen könnyelműség, pazarlás és hűtlenség iránt emelt vádjait a felajánlott, de el nem fogadott eskün kívül döntő bizonylattal jogilag bebiztosítani, tekintve másrészt, hogy a gyalázott nőnek férje elleni ellenszenvé, mint a Szentszék előtt személyesen tett nyilatkozata szerint oly foku, hogy kölcsönös

kiengesztelődésre kilátás nincsen, e felek a hazai és egyházi törvények szerint, jelesen a Conc. Trid. C. 8. sess. 24. de sacr. matrim. alapján, minden a felek nagymérvű ellenszenvéből támasztható veszély elhárítása céljából határozatlan időre ágy- és asztaltól elválasztatnak. A felek 15 ft 83 krnyi o. é. per- és bélyegdíj közös viselésében elmarasztaltatván, alperes nő hozománya és anyai ápolást igénylő leánygyermekének eltartása iránti jogainak érvényesülése céljából, valamint a vagyoni viszony rendezése végett az illetékes világi bírósághoz utasítatik.

Érdekes, hogy az egyházi hatóság sohasem mondta ki a válást véglegesnek, hanem mindig csak határozatlan időre. Ez azonban a végleges elválást jelentette,

ami abból is kiviláglik, hogy a peres feleket az anyagi ügyekben azonnal a világi bírósághoz küldte. Ebből a világi bíróságtól látjuk azt is, hogy bár régente a válás sokkal nehezebben ment, de jelentékenyen olcsóbb volt, mint most. Mindössze 15 forint és 83 krajcár.

Lássunk egy másik esetet. Ebben a

Szerencsétlen asszony nehéz kálváriája

Egy másik tanu, Klasz Anna, azt vallotta, hogy tanuja volt annak, amint

Benke gyakran verte a feleségét. Egyszer a tanu éppen akkor látogatott el Benkéhez, amikor az mosott. Látta, hogy férjének fehérneműje véres,

amiből arra következtetett, hogy annak súlyos betegsége van. Mikor efelől az asszonyt megkérdezte, az sirva fakadt. Ugyancsak terhelően vallottak a férj ellen Z e r m a n n Regina és B ö h m Antal tanu is. A Szentszék ezt a házasságot is felbontotta.

Vegyünk elő még egy harmadik esetet is. Itt is a feleség, Belger Márta, indított házasságbontási pert a férje, D i l l e r Károly ellen. Ez a szegény asszony is keserves kálváriát élt férje mellett. Az asszony apja Karánsebesen tekintélyes iparos volt. Velejének pár száz forint hozományt adott, azonkívül befogadta üzletébe. Azonban a könnyelmű férj a hozománynak hamarosan nyakára hágott. Részeskedett és nőkre költötte a pénzt. Az apósa rövidesen arra is rájött, hogy az üzletben visszaéléseket és sikkasztásokat követ el, mire kitette a házból. A férj erre feleségével együtt Temesvárra jött és beállott segédnek.

A szegény asszonynak, kinek közben kislfia született, itt még keservebb lett az élete. Nemcsak verte

A temesvári kereskedők ellenőrzése nem felel meg a tapintatosság követelményeinek

Temesvár, október 23.

Az új állami könyvelési törvény arra kötelezi a kereskedőket, hogy pontos könyvelést vezessenek. Minden kereskedőnek regisztert és leltári könyvet kell vezetni. A pénzügyigazgatóság erre kiküldött tisztviselőjének bármikor joga van ezeket a könyveket megvizsgálni és meggyőződni róla, hogy azok a valóságnak megfelelnek. Ezek az ellenőrzések már megindultak és bizony nem a legkellamesebbek az illető kereskedőkre nézve.

Az ellenőrző tisztviselő megjelenése az üzletekben azt jelenti, hogy egy-két órára, esetleg többre is, a főnök és a személyzet egy része rendez munkájában fel van tartóztatva. A közben érkező vásárlók kiszolgálása megakad. Azonban a vevők előtt — akik csak hivatalos közegeket látnak, de azok jövetelének célja előttük ismeretlen — a kereskedő könnyen úgy tűnik fel, mintha valami törvénytelen dolgot mű-

veltség indította meg a válóper férje ellen. Elmondja, hogy a férje iszákos, könnyelmű, verekedő és szégyenkezve bevallja azt is, hogy a férje ragályos betegségben szenved, melyet egy idegen nőtől szerzett. A férj Benke Ferenc, felesége született Deák Karolin. Az egyik tanu Weigel János negyvenhárom esztendő mázolómeister, akinél a csapodár férj alkalmazásban állott. Ez a feltett kérdésekre a következő válaszokat ad:

1. Benke Ferencet hét éve ismerem, feleségét csak házasságuk óta.

2. Véleményem szerint a házaspár rossz életének egyik oka az, hogy Benke pazarló, az asszonynak sokat kellett ezért nélkülözni. Ezt tapasztalásból tudom.

3. Benke azonban munkájában használható volt, mert máskülönből nem tartottam volna hét éven át.

4. Benke maga vallotta be nekem, hogy viszonya volt egy eselédlánnyal, amikor a Tedeschi-féle ház épült és magam is meggyőződtem róla, hogy abban az időben betegsége volt.

5. Benkénél csendes, dolgos nőnek ismerem.

a férje naponta, hanem semmi pénzt nem adott haza,

ugy, hogy a nyomorúságtól legyengült asszony kénytelen volt másoknak mosni, hogy magát és gyermekét fentartassa. A férj, aki minden pénzét korcsmában dorbézolta el, enni haza járt és ha nem volt kedvére az étel, vagy ha kevés volt, mindig ütlegelte és kizozta feleségét, akinek eldiesekedett vele, hogy milyen szép szeretői vannak. Az asszony szülői végre meguntak leányuk kinszenvedését, azt gyermekével együtt hazavitték.

A Szentszék előtti tárgyalásokon a tanu valamennyien a férj ellen vallottak. Ez azonban még ott is gorbaskodott feleségével és

megfenyegette, hogy abban az esetben, ha a válást nem mondják ki, esendőrökkel viteti vissza házába és majd elátja baját.

A Szentszék itt is kísérletezett kibékítéssel, de eredménytelenül, és ezért megfontolás után kimondta az ágytól és asztaltól való elválást bizonytalan időre.

Szomorú családi viszonyokat tárnak fel ezek a régi válóperes akták. A bennük szereplő szerencsétlen házastársak azóta már mind meghaltak. Ott vannak a más világon, ahol nincsen harag és nincsen gyűlölet és ahol megbocsátották egymás gyengéit, hibáit.

Kubán Endre.

Vasárnapi csevegés a nők mai ördögkultuszáról

Sehol semmi nyoma annak, hogy milyen ruhában járt az ördög, amikor még szükségét látta annak, hogy leereszkedjék a földre és betöltse pokoli hivatását az emberek között. A legrégibb irásokban hiába keresünk divattudósítását ennek a nagy hatalmaságnak öltözködési hobortjáról. Dante, Milton, Madách, Goethe egyetlen szóval sem emlékeznek meg munkáikban, hogy milyennek látták habitusát, sőt Bernhard Shaw sem ad semmiféle instrukciót arra nézve, hogy a Felsőbbrendű Ember ördöge hogyan öltözzék a harmadik felvonásban. Ez a probléma meghaladta a legnagyobbak fantáziáját is, nyilván azért, mert jellemükből hiányoztak az ördögi vonások. Enélkül pedig lehetetlen volt elképzelniük, hogy milyen süveget varrattak volna ők maguknak, ha a világ sorsát intéző hatalmak az ördög szerepére kárhoztatják őket. Mert nemcsak az embert, hanem az ördögöt is a ruha teszi. Ami pszichológiai vonatkozásban úgy értelmezhető, hogy az ember ruhája inkább a lélekre van szabva, mint a testre, mert a test elbujik, de a lélek megmutatkozik benne. És azért semmi kétség az iránt, hogy az a ruha, amelyet az emberi fantázia varrt az ördög testére, megfelel tökéletesen az ördög pszichéjének. És mert ez a ruha emberi fantázia szüleménye, bizonyos, hogy benne nemcsak az ördög, de még inkább az ember ördögi lelkülete mutatkozik.

Ennek a feltevésnek talán még az sem mond ellent, hogy legujabban az ördög süvegét a nők hozták divatba... Ez a divat logikus folytatása a kigyóbőrúntázatokból készült cipőknek, retikülöknek és pénztárcáknak. A paradicsomban hűsleges kompanisták voltak a kigyó és az ördög és a nőnek semmi oka, hogy ne dicsőítse és ne szolgáltsaon elégtételt annyi ezer év után ennek a két erőnek, amiért kintrikálták őket a paradicsomból. A nő igen jó cserét csinált s hogy csak most mutatkozik hálásnak a két intrikus iránt, annak csak az a magyarázata, hogy a nő még sohase érezte olyan jól magát a földön, mint éppen most. Ha nem így lenne, nem a kigyóból és ördögből üzne kultuszt, hanem az angyalból. Nem kell megdöbbenni attól, hogy a nő messzeködlő multak bájos mithoszaiából hámozza ki a divat motívumait. Ha ez a legujabb szerelme kissé rá világít alaptermészetére, az ördöggel való kacérkodása nem jelenti okvetlen, hogy teljesen hatalmába esett a démoni erőnek. Az ördögnek áldozni, szellemének megjelenését provokálni, azt is jelentheti, hogy a nő elég erősnek érzi magát arra, hogy a jószellemek diadalának tudatában hívja harcra a gonosz szellemet.

Hogy ki fog győzni?

Ne aggodjunk. Tavasszal más lesz a divat és az ördög mehet a pokolba.

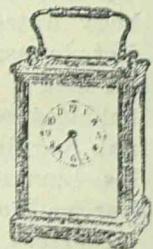
B. G.

Pontosan járó órák!

Lelkiismeretes
órajavitások
jótállás mellett!

GÁCS FERENC

Órásnál
TIMIȘOARA-Erzsébetváros, Király-tér 12

Elsőrendű kövér tisztított liba

kilója 45 Lei

Rendelések házhoz szállítatnak

TELEFON: 19-17

Özv. Grosz Sándorné

Gyárváros, Fő-utca 25,
az udvarban. (1350)

A szerelem titkos papnői elleni küzdelem

Az utcán, kávéházakban és vendéglőkben kötött futó ismeretségek szomorú következményei — A szép ruha és selyemharisnya csábító ereje — Az erkölcsrendészeti osztály állandó harca a nők elzüllése ellen

A találkahelyek fokozott ellenőrzése Temesvárott

Temesvár, október 23.

Temesvár város fejlődésével lépést tart az erkölcsrendészet is. Évtizedes multra tekint vissza ez az intézmény, de az utóbbi esztendőben igen megszaporodott a munkája. Ebben része van nemcsak a meglazult erkölcsnek, hanem a gazdasági helyzetnek is.

Sok nő nemcsak azért tért át a könnyelmű életre, mert esetleg a vére és hajlama hajtja arra, hanem ilyenformán akar magának jobb jövődelmet szerezni.

A temesvári erkölcsrendészet vezetői Rode Sándor rendőrigazgató és Bobrik Milán rendőrtiszt, akiknek megfelelő detektívmezélyzet áll rendelkezésére. Mint más városokban is, a temesvári erkölcsrendészetnek is van női detektívje.

Hatáskörébe tartozik elsősorban a hivatalos szerelemnők nyilvántartása, akik nyilvános házakban vannak elhelyezve. Ennek az osztálynak aránylag ez még legkönnyebb munkája. Ezekről a nőkről jegyzéket vezetnek és gondoskodnak róla, hogy állandó orvosi felügyelet alatt álljanak. Ugyanakkor közegészségügyi szempontból nyilvántartják a hávéházi felirónőket és a pincérnőket is, természetesen csak azokat, akik nem férjes nőek.

Sok dolgot ad azonban az erkölcsrendészeti osztálynak a titkos prostitúció elleni küzdelem. Ezek a titkos prostitúciók terjesztik ugyanis a betegségeket, mert kivonják magukat a kötelező orvosi vizitól. Facér eselések, dologkerülő leányok és asszonyok tulajdonukkal vannak a városban, akik

utcán, kávéházban és vendéglőkben kötnék futó ismeretségeket és lovagjukkal egy-két órára szóló szerelmi viszonyokat bonyolítanak le. Ezek között akadnak sokszor jobb családokból származó leányok is, akiket lelkiismeretlen emberek elcsábítottak és akik aztán látva a pénzszerzésnek ezt a könnyű módját, hivatásszerűen üzik ezt a mesterséget, hogy selyemharisnyát és szép ruhát vásároljanak maguknak. Vannak az ilyen lányok között olyanok, akik odahaza szolid családi körben élnek, ahol nem is sejtik róluk, hogy milyen piszkos fertőbe sülyedtek. Naponta — rendszerint az esti órákban — eltávoznak hazulról azaz, hogy valamelyik barátnőjükhez mennek, holott légyottra járnak.

Az erkölcsrendészeti osztály az utóbbi időben igen

szigorú razzikiakat rendezett egyes szállodákban, különösen az úgynevezett garnihotelekben, ahol a szerelmi pároknak rövid időre szoktak szobákat kiadni.

A detektívek meglepetésszerűen járnak el ezekbe a szállodákba és az ott talált párokat leigazolják. Az ilyen randevukon talált nőket azután szemmel tartják és ha másodszor is tetten érik, úgy rendszeres orvosi vizsgálatra kötelezik. Ahol szükségesnek látják, ott elhívatták az illető leány szülőit és fel-feladvén előttük a szomorú valóságot, azt a tanácsot adják nekik, hogy leányuk fölött szigorúbb felügyeletet gyakoroljanak. Ennek nem egyszer mutatkozott már üdvös következménye, amennyiben az ilyen lányokat sikerült megmenteni a további elzülléstől. Előfordult nem egyszer, hogy hivatalnok lányokat is érték már ilyen randevukon és ezeket azzal riasztották el a további ledér életmódtól, hogy azzal fenyegették meg őket, hogy visszaesés esetében értesítik főnöküket.

Mint hogy a szállodákat szigorú ellenőrzés alatt tartják, egy időre sikerült a titkos prostitúciónak gátat vetni. Azonban a bűn hamarosan talált magának más megoldást. Néhány hónap alatt Temesvárott igen elszaporodtak a titkos találkahelyek. Sok lakó van,

aki lakását jó pénzért rendelkezésre bocsátja a szerelmes pároknak. Sőt **vannak helyek, ahol a rendes havi albérlőknek kiadott butorozott szobát távollétében napközben engedik át a szállásadók randevucélkra.**

A detektívek jelenleg is több ilyen találkahelyet figyelnek. Mihelyt megállapítják, hogy azokban találka van, haladéktalanul lecsapnak rájuk. Ez mindenesetre igen nehéz feladat, mert sokszor heteken keresztül kell ilyen titkos találkahelyet figyelni, amíg leleplezhetik, mert itt csakis a tettenérés számít. A titkos találkahelyek tulajdonosainak ugy akarják elvenni a kedvét ettől a mesterségtől, hogy ezentul nemcsak nagy pénzbírsággal sújtják őket, hanem elzárást is kiszabnak rájuk.

A temesvári kórház venereás osztálya kevés hellyel rendelkezik és en-

nek folytán a betegeknek talált lányokat számos esetben az aradi és lugosi kórházakba kell átutalni. Ennek az a következménye, hogy mihelyt azok a kórházból kikerülnek, jó darabig elkerülik a rendőrségi ellenőrzést. Végül le kell szögeznünk, amit az erkölcsrendészeti osztály vezetői a temesvári eselésekről mondtak. Meg kell állapítanunk, hogy ezeket

gyakran alaptalanul gyanúsítják meg. A eselések, akik komoly és becsületes házimunkások, nem üzik a titkos prostitúciót.

A törvény értelmében, amikor elszögeződnek, ezeknek is alá kell magukat vetni az orvosi vizsgálatnak. Megállapították, hogy a temesvári eselőlányok ötven százaléka érintetlen. A másik fele tisztességes életet él és csak igen ritkán fordul közöttük elő beteg.

Kolum Bácsi.

Az ügyvédi kamara új tervezete a temesvári csódtömeggondnokok kinevezéséről

Temesvár, okt. 23.

A temesvári ügyvédek körében még mindig nem szűnt meg az elégedetlenség azon rendszer miatt, amellyel a bíróság az egyes csódtömeggondnokokat kinevezi. Látszólag ugyanis a csódtömeggek odaitélése teljesen rendszertelenül, mintegy ötletszerűen történik, azonban a temesvári törvényszék főelnökének egyik erdélyi lapban megjelent nyilatkozata szerint a csódtömeggondnokot a bíróság mindenkor

azon három ügyvéd közül jelöli ki, akiket az ügyvédi kamara elnöksége javaslatba hoz. Ez a nyilatkozat sem cáfolatot nem nyert a törvényszéki főelnök részéről, viszont az ügyvédi kamara részéről meg nem erősítették. Tehát valóságos legalább igazoltnak látszik. Ez az elkeseredést csak fokozta az ügyvédek körében. Az elkeseredés teljesen jogosult, mert míg olyan ügyvédek, akik már tíz évet meghaladó ideig folytatnak gyakor-

latot Temesvárott, nem tudtak csódtömeg jutni, addig néhány éves fiatal ügyvédek kineveztek csódtömeggondnokoknak. Emiatt az érdekelt ügyvédek egy része mozgalmat akart indítani a kamara rendkívüli közgyűlésének összehívása érdekében, hogy ott tegyék szavát a sérelmeket. Az akciót sikerült leszerelni azzal, hogy a kamara most dolgozik egy tervezeten, mely a csódtömeggondnokok kinevezésének ügyét hivatott szabályozni. A régi rendszer az volt, hogy az ügyvédeknek a kamarába történt bejegyzések sorrendjében juttattak csódot. Legjobb volna hosszas tanácskozás helyett ezt a régi bevált rendszer visszaállítani.

A tolmács

rendkívül fontos szerepet tölt be a világpályaudvarokon. Mindenkivel a maga nyelvén beszél, tanácsot ad, felvilágosít, utba igazít, hol van a legközelebbi bank, hol kap jó szobát, jó ebédet, meddig vannak nyitva a miniszteriumok, milyen villamost vegyen igénybe, hány stráfos a legolcsóbb autotakszi. A jó ég tudja, mi mindent kérdeznek még tőle és ő mindenre pontosan és megbízhatóan válaszol. Néha aztán olyan kérdéseket is intéznek hozzá, hogy a lélekzete is eláll a megdöbbenéstől.

Mindenütt vannak még vidékiek. Berlin környékén is. Egy ilyen jámbor vidéki azzal állította meg a napokban az anhalti pályaudvar tolmácsát, tudja-e, hogy hol lakik a bátyja? Történet azonban még külföld esetek is. Egy ilyen mondog el, melynek eredménye vége a tolmács diplomáciai készségét jellemzi.

Rettenetes könnyhullatások között megröghanta egy asszony, töredelmesen bevallva, hogy éppen most esalta meg az urát, ki tetten érte és ő dühe elől bemenekült a városba. Szeretne visszatérni férjéhez, de fél haragjától. A tolmácsból kér tanácsot, hogy mitévő legyen?

— Hol lakik? — kérdezte a böles ember?

— Magdeburgban, — válaszolta az asszony.

— Van telefonjuk?

— Igen!

— Várjon, majd meglátom, hogy mit tehetek az érdekében.

A tolmács erre felhívta a felszarvazott férjét és szívhezszóló szavakkal ecsetelte a megtévedt hitves szomorú lelkiállapotát. Megrendítő volt a tolmács ékesszólása. Meg is volt a fogantatja. Megmondotta a még mindig siró asszonynak, hogy férje megbocsát, de verés lesz otthon.

Az asszony már mosolygott könnyein át és halásan rebegett köszönetet a zseniális tolmácsnak. Aztán felült az első vonatra és sietett haza Magdeburgba, ahol már várta a bocsánat és a — verés.

(Berlin.)

August.

Átköltözködés miatt olcsó eladás!

Feltűnően olcsó árak!

Férfi szövetek	120°—, 180°—, 250°— lei
„ télikabátszövetek	350°—, 400°— „
Női ruhaszövetek	120°—, 190°—, 240°— „
„ kabátszövetek	250°—, 390°— „
„ kabátselymek	320°—, 360°— „
Kalapbársony	120°— „
Paplanszatin szines	120°— „
Cloth Wattapaplan	600°— „
Ia férfiingek	225°—, 250°—, 280°— „
„ női ingek	150°— „
„ női nadrág	150°— „
Crepe de chine	480°—, 590°— „
Ia ruhaflanell	60°— „
Báránybőrök	150°— „
Besszarábiai bőrök	250°— „
Ruhabársony	250°— „
Ruha Plüches	250°—, 450°— „

Ezenkívül diszek, hozzávalók, kötött- és szövöttárúk, harisnyák, keztük bámulatos olcsó áron.

NEUFELD ÁRUHÁZ

Timisoara-Józsefváros, Scudier-tér 2. Bem-utca sarkán.

(1322)

Ha olcsón akarja **szőrméit** vásárolni, úgy forduljon **Botz Károly** szűcs- és szőrmekereskedésbe, Gyárváros, Fő-utca 14, ahol meglepő olcsó áron vásárolhat és pontos munkát kap. (1308)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámunk:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Nyomda: 10

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okiráltságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

A szegény asszony

két fillérjéről szól a Biblia, aki a templomban szemérmesen, hogy senki ne lássa, minden vagyonát: két fillérjét tette le áldozatul az oltárra, Isten látta a szegény asszony cselekedetét és aranybetűkkel írta fel érdemeit a sors könyvébe. Mert Isten nem az összeget nézte, hanem a szív szándékát. A szív szándéka pedig ékes és magasztos volt. A magyar diákok felségélyezése érdekében irtunk vezércikket a Déli Hirlapban és mindjárt a lap megjelenése után megjelent valaki a kiadóhivatalban, nevét eltagadta és N. N. jelbetű alatt negyven leit adott a mozgalomra. A szegény asszony két fillérjéről szóló krisztusi parabola jutott eszünkbe. A nemes adományért a magyarság nevében mondunk köszönetet még akkor is, ha az a legcsekélyebb összeg. Mert nem is az a fontos, hogy csak azok adjanak erre a célra, akik nagy summákat tudnak adni. Magasztos dolog, hogy átértik és átérzik a mozgalom fontosságát a szegénysorsu magyarok, akik csak pár leiel járulhatnak hozzá a romániai magyar intelligencia jövőjéhez. Ők is megérdemlik az aranykönyvet, mint a szegény asszony, aki utolsó két fillérjét áldozta. Én.

— A józsefvárosi román egyház lelkészét választ. A józsefvárosi görög keleti egyházközség ma délelőtt tartja meg lelkészválasztó közgyűlését. A lelkészi állásra a következők pályáznak: I m b r o a n e János liceumi hittanár, F l e s e r i u Péter dr. nagyszentmiklósi esperes, V u i a Kornél szemlaki lelkész, N é m e t h nagysajtényi lelkész és S t o i a János sipeti pap. A választásokon a jelöltek között erős küzdelemre van kilátás. Legtöbb esélye Fleseriunak van a józsefvárosi lelkészi állás elnyerésére.

— Minisztertanács lesz a jövő héten. Bukarestből jelentik: A legközelebbi minisztertanácsot csütörtökön tartják meg, amelynél már a teljesen felgyógyult Bratianu Jonel miniszterelnök elnököl.

— Harangszentelés és zászlóavatás. Ma délelőtt ünnepélyes külsőségek között megy végbe Örményes szőrény községben a görög keleti templom új harangjának és zászlójának a beszentelése. A zászlóánya tisztjét F a u r Zsófia, a temesvári nagytanács tagja, a védnöki tisztet pedig F a u r Liviusz iparfelügyelő látja el.

— A temesvári román püspökség. G e o r g e v i c i Lucian dr. főpolgármester kedden Nagyszebenbe utazik, ahol mint szinodusi tag résztvesz a román egyház zsinati kongresszusán. Ez alkalommal szóba kerül a temesvári önálló román püspökség felállításának a terve is. A bányási szinodusi tagok élénk tevékenységet fejtenek ki a temesvári püspökség érdekében, amely a karánsebesi és aradi püspökség egy részéből alakulna meg.

* A világhírű Allan Solveg dán primabalerina a Palace-kávéházban.

A temesvári előkelő közönség találkozóhelye a

Kobelt-bar

Csütörtök, szombat, vasárnap ötórától délután táncsal. Szíves pártfogást kér
Friedmann Andor

Négyszázezer leit ítélte meg a tábla

a fuvartelep volt vezetőjének a várossal szemben

Temesvár, okt. 23.

Temesvár városa néhány esztendő előtt a városi fuvartelep élére Raica Aurél volt utvini lelkészt állította, akit hamarosan végleges tisztségviselőnek neveztek ki. Alig fél éves szolgálat után felfüggesztették és visszaélések vádjait emelték ellene. A fegyelmi vizsgálat G o m a miniszteri vezérfelügyelő részvételével folyt le és megállapították, hogy az állítólag hiányzó összegek más tételek alatt folytak be. Raicát mindössze hivatali mulasztásban találta vétkesnek a vizsgálat és pénzbírsággal sújtotta. Ennek ellenére azonban Raica Aurél nem helyezték vissza állásába, aki ezért a te-

mesvári itélőtáblán, mint közigazgatási bíróság előtt pert indított Temesvár városa ellen. A tábla Marta Sándor dr. főelnök vezetésével most foglalkozott ezzel az ügygel és ítéletében kötelezte a várost, hogy Raica Aurélt helyezze vissza állásába és a felfüggesztése óta eltelt hároméves esztendőre visszamenőleg folyósítsa egy összegben a fizetését, ami körülbelül négyszázezer leit tesz ki. A város a tábla döntésébe nem nyugodott bele és az ellen jogorvoslást keres, mert az a felfogása, hogy Raica által elkövetett szabálytalanságok, ha nem is bizonyultak sikkasztásoknak, jogot adtak a tisztviselői karból való elbocsátására.

NEM NYUL ERŐSZAKHOZ A NEMZETI PARASZTPÁRT. Bukarestből jelentik: A Politica és a Lupta című lapok vezetőhelyen foglalkoznak a Dreptatea, a nemzeti parasztpárt új lapjának vezércikkével. A cikkkel kapcsolatban mindkét lap kétségbe vonja azt, hogy a nemzeti parasztpárt az erőszak eszközeihez nyulna.

— Vizsgáznak a kisebbségi tanárokat. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium körrendeletben utasította az egyes tankerületi felügyelőségeket, hogy készítsenek kimutatást azokról a kisebbségi tanárokról, akiknek november hó folyamán vizsgát kell tenni. Erdeklődünk a temesvári tankerületi felügyelősnél, hogy az itteni tanárok közül kik tartoznak vizsgát tenni. Azt a választ kaptuk, hogy csak azok a kisebbségi tanárok kerülnek vizsga elé, akik eddig vizsgát egyáltalában nem tettek még a román nyelvből, vagy pedig nem kielégítő eredménnyel vizsgáztak. A vizsgákat a temesvári kerület részére valószínűleg Temesvárott tartják meg.

* **Orvosi hír.** Szana András dr. röntgen és nőorvos külföldi utjáról visszatért és rendelését Timisoara, Belváros, Szent György-tér, a Bánáti házban d. d. 9—11 és d. u. 3—5-ig ismét folytatja.

— **Terjed Aradon a gyermekhűdés.** Aradról jelentik: A gyermekhűdéses járvány Aradon egyre terjed. Tegnap két újabb gyermekhűdéses megbetegedést jelentettek az aradi főorvosi hivatalnak, amely szigorú óvintézkedéseket tett a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

Nézzé meg

a LUPESCU triót az utólérhetetlen akrobatákat a Royal-kávéházban.

— A francia kör téli összejövetele. A temesvári francia kör október 27-én, csütörtökön, este kilenc órakor kezdi meg téli összejöveteleit a Lloyd-klubban. Ebből az alkalomból a klub Valcovici Viktor dr. műgyetemi rektornak a tiszteletbeli légió keresztjét nyújtja át. Az estén L a h o v á r y H. C. irodalmi előadást tart. A francia kör vezetősége ezen az uton hívja meg az estélyre tagjait.

— **Két milliárd kell a temesvári vasutizgatóságnak.** A temesvári kerületi vasutizgatóság — miként jelentettük — nemrégiben elkészítette az 1928. évre szóló költségvetését, amely két milliárd leire rug. A költségvetést a múlt héten Bukarestben a vezérizgatóságnál letárgyalták és általánosságban elfogadták. Ezt a költségvetést most már a többi kerületi vasutizgatóságok költségvetéseivel együtt az érdekelt miniszteriumok is megvizsgálják.

— **Lakás építendő a gyári tisztviselőknek és munkásoknak.** A temesvári Filt cipőgyár részvénytársaság bejelentette a városi tanácsnak, hogy a Vadászderdei-úton saját telkén gyárépületet akar létesíteni és kérte az erre vonatkozó építési engedély megadását. Az állandó választmány az engedélyt megadta, de kikötötte, hogy a részvénytársaság tisztviselői és munkásai részére is építsen lakásokat.

— **Műsoros délután a Gyárvárosban.** A gyárvárosi katolikus kör ma délután öt órakor kezdi meg Tigris-utcai helyiségében vasárnap műsoros délutánjait. A körültekintéssel összeválogatott műsor keretében N é m e t h Jenő mérnök élvezetes előadást tart a rádióról.

— **Glaser Emánuel dr. temetése.** A tragikus körülmények között elhalt Glaser Emánuel drt ma délután három órakor a belvárosi zsidó temető halottasházából helyezik örök nyugalomra. Glaser Emánuel halálát még mindig a titokzatoság homálya borítja, mert még mindig bizonytalan, vajjon halálos véletlen vagy pedig öngyilkosság esete forog fenn.

* **Magyar Agi táncfenomén a Palace-kávéházban.**

— **Egyetemi hallgatók katonai szolgálatának elhalasztása.** A temesvári hadkiegészítő parancsnokság hadügyminiszteri rendelet alapján közli, hogy azok az egyetemi hallgatók, akik már önkéntességi joggal bírnak, a katonai szolgálat elhalasztására vonatkozó kérvényeiket október harmincadikáig nyújthatják be, míg igazoló okmányokat december harmincegyedikéig kötelesek a hadkiegészítő parancsnokság elé terjeszteni. Azok a tanulók, akik csak most végzik el a licum hetedik vagy nyolcadik osztályát, katonai szolgálatuk elhalasztására vonatkozó kérvényeiket 1928 február elsejéig adhatják be a hadkiegészítő parancsnokságnál.

— **Kosztics főesperes gyászja.** Sulyos csapás érte K o s z t i c s Szlobodán temesvári görög keleti szerb főesperest. Fia Kosztics Szvetozár, a szerajevói teológia hallgatója tizenkilenc éves korában elhunyt. Temetése ma délután lesz a mehalai Krisán-utca 35. számú gyászházban.

— **Pályázat a temesvári kerületi orvosi állásra.** A közegészségügyi miniszterium pályázatot hirdet a nyugdíjazás következtében megüresedett egyik Temesvár városi kerületi és a vingai közégi orvosi állásra. A pályázatokat a szükséges mellékletekkel felszerelve november huszadikáig kell benyújtani a közegészségügyi miniszteriumnak.

— **Eljegyzés.** S e r b e s e u Pompil, a Vointa Banatului főszerkesztője, ma tartja eljegyzését bobdai G y e r t y á n f f y Izabellával, néhai Schmettov örgrófné unokájával.

— **Éhségstrájkot kezdett a kommunista vezér.** Beregszászról jelentik: Megirtuk, hogy K ö b l ö s Elek, volt marosvásárhelyi kommunista, aki Csehszlovákiába szökött és ott letartóztatták, éhségstrájkba kezdett. Most már egy hét óta nem evett egy falatot sem. Miután politikai menekült, valószínű, hogy szabadon engedik.

— **Likvidáló temesvári favállalat.** G u b i Ármán, temesvári fakereskedő likvidálta fatelepét, valamint romániai érdekeltségeit és a közel jövőben véglegesen Budapestre költözik, ahol Gubinak több bérháza van. Kereskedelmi összeköttetéseit azonban továbbra is fentartja Romániával, mert foglalkozni fog román építő faanyagának Magyarországra való ekszportálásával.

RATIFIKALJÁK A KONKORDÁ-TUMOT. Bukarestből jelentik: A hét napos szünet után a parlament elkészíti a felirati javaslatot. A felirati vita után a kultuszminiszter betérjeszti a kultusz törvényjavaslatot, majd annak megszavazása után sor kerül a konkordátum ratifikálására.

— **Tüntetés a budapesti Nemzeti Színházban.** Budapestről jelentik: Pénteken este volt S z o m o r y Dezső Habsburg-darabjának, a Mária Teréziáról szóló Nagyszonnyak a reprize. Már a darab benyújtásakor ellenséges érület mutatkozott bizonyos oldalról Szomorj Dezsővel szemben. A pénteki előadáson aztán tüntetésre került a sor. Az előadás alatt kiáltások és fütyök hallatszottak és sűrűn abcugoltak Szomorj. A karzatról búzbombákat is dobáltak. A rendőrség a tüntetés miatt kilencvenhét embert előállított, Z s a p k a Kálmán hírlapírót, P i r o v i e s Lajost és N a g y Lászlót őrizetbe vették.

* **Sugár Mihály dr. belgyógyász, röntgenológus Temesvárra visszaérkezett és rendelkezéseit újból megkezdte.** Lloyd-palota, II. em. Telefon 1800.

— **Bezárással fenyegetnek a jugoszláviai mozik.** Belgrádból jelentik: A jugoszláviai mozitulajdonosok kongresszusán igen elkeseredett hangok hangzottak el. Eltekintve attól, hogy a mozcenzura legtöbbször lehetetlené teszi a legszenzációsabb filmek előadását, a különböző adók és illetékek olyan nagyok, hogy a bevételeknek majdnem a felét teszik ki. A gyűlés elhatározta, hogy a magas adók leszállítása érdekében mindent elkövet és ha ez meddő marad, ugy harminc nap múlva az összes jugoszláviai mozik megszüntetik üzemeiket.

Női kabátok, szőrmebundák és ruhák

legelőnyösebben

BERNÁT nő divat-áruházában

Józsefváros, Kossuth-utca 27.

(1351)

* **Lapunk Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában VIII., Baross-tér 10.**

— **A feministák új vezetősége.** A temesvári feministák csoportja tegnap délután tartotta meg közgyűlését. A közgyűlésen C e l e r e a n u Péterné, eddigi elnöknő lemondott állásáról. A feminista csoport elhatározta, hogy az ügyvezetést két tagból álló direktoriumra bízta. A direktorium tagjai elnöki minőségben F a u r Zsófia és Dr. N i s t o r Demeternek lettek, míg C e l e r e a n u Péternét tiszteletbeli elnöknek választották meg.

* **Női filc- és bársonykalapok legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél.** Detaileladás a gyárépületben József-tér 12.

— **Hütlén elárúsítónő.** A nyár nagy szórakozó helye, a Lunapark már rég alussza téli álmát és nem is jutott volna hirtelen eszünkbe, ha egy feljelentés nem emlékeztetné rá. B e t u c k e r György volt a cukorkapavilonnak a bérloje, amelyben K u z m a Évát alkalmazta elárúsítónőnek. Mikor a szezon végén elszámoltak, kiderült, hogy Kuzma Éva kilencezreszáz leiel nem tud elszámolni. Miután Betucker másképpen nem bírt pénzhez jutni, feljelentést tett Kuzma Éva ellen a rendőrségen. A vizsgálatot Miuta rendőrkomiszár megindította és ennek során Kuzma Éva november elsejéig a fizetésre halasztást kért.

* **A Lloyd Taverna szenzációs műsorát okvetlen nézzé meg.** Nagyszerű vacsora szolid áron.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I. Szentgyörgy-tér.

A vasút átszervezése osztrák mintára megy végbe a jelenlegi rendszer megszüntetése után

Bukarest, okt. 22.

Hét esztendő óta minden évben átszervezik legalább egyszer az államasutakat. Most ismét arról tanácskoznak, hogy a kerületi igazgatóságokat megszüntetik, az egész vasuti közgazgatást centralizálják és a kerületi igazgatóságok helyett üzemfelügyelősegeket létesítenek. Ez minden tekintetben helytelen dolog és különösen káros a gazdasági érdekelésekre.

A kerületi igazgatóságok vezetői egy léten keresztül tartózkodtak most Bukarestben a vezérigazgatóságnál, ahol tanácskozások folytak a vasuti adminisztráció átszervezéséről.

Kirabolták a községházát. Szatmárról jelentik: Kiskolt szatmármegyei községben az elmúlt éj folyamán eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a községházára és onnan a Wertheim kasszát elszállították. A pénzeszkevényben kétszázötvenezer lei készpénz és fontos okmányok voltak. A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Nézzé meg Frizzo and Simons-t excentrikus táncparodistákat a Royal-kávéházban.

Drága feledékenység. Belgrádból jelentik: Évek előtt a jugoszláv kultuszminiszterium Fogler János belgrádi lakostól megvett egy kétemeletes házat és abban leánygimnáziumot helyeztet el. A vételárát kifizették, azonban megfeledeztek az épületnek telekkönyvi átíratásról Időközben Fogler csődbe került és minden vagyonát lefoglalták, így többek között a leánygimnázium épületét is, mely a telekkönyvben még mindig az ő nevében állott.

Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

Berlitz-rendszerű modern nyelvtanfolyamok

román, francia, angol, német, kezdőknek és haladóknak heti 3 órában, este a városi zeneiskolában. Tandíj 300 lei havonként. Beiratkozás: **LÖBL-könyvkereskedésben.** 1529
— Telefon 11-60. —

A Temesvári Sörfőzde beszámolója. A Temesvári Sörfőzde R. T. e hó 22-én tartotta a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. tanácsstermben, Szana Zsigmond angol kir. konzul elnökle alatt 43-ik rendes évi közgyűlést. Szidon Oszkár igazgató előterjesztette a vállalat mérlegét, amely 6,778.761 lei nyereséggel zárul. A közgyűlés elhatározta, hogy a lefolyt üzletévi szelvényt 70 leiel váltja be és 874.129 leit új számlára elővisz. A társaság a folyó évben értéksökkenési tartalékalapját 3,078.000 leiel dobtalta, amiáltal ez 9,500.000 leiel áll a könyvekben. Az igazgatósági jelentés megemlékezik azon nehézségekről, amelyek a söriparban uralkodó éles verseny előidézett és amelyeket leküzdeni és emellett még kedvező eredményt is elérni, a vállalatnak csak az elismert kiváló minőségű sőrei által volt módjában. Egyuttal jelentés történt arról, hogy korábbi pénzügyminiszteri engedély alapján kismennyiségű, összesen 7000 drb. új részvény került kibocsátásra, amely részvények ellenértéke már befizetést is nyert. Ezen új kibocsátású részvényeket 1:1 arányban a régi részvényeseknek 600 lei árfolyamon átengedték. Ezen tranzakció által a vállalat részvénytőkéje 14,600.000 leiről, 16 millió leire, a rendes tartalékalapja pedig 10,600.000 leiről, 13,400.000 leire emelkedett, úgy, hogy a társaság ezidő tőke körülbelül 30 millió lei saját szőre felett rendelkezik. A jelenlegi igazgatóságot és felügyelőbizottságot a közgyűlés egyhangulag újból megválasztotta.

Eddig azonban még semmi pozitív határozat nincsen. Annak is van pártja, hogy a kerületi igazgatóságok január elsején megszűnnek, de vannak hangok, melyek a jelenlegi állapot megtartása mellett kardoskodnak. Az értekezlet azzal végződött, hogy az egyik kerületi vasutigazgatót, aki régi szakember, megbízták azzal, tanulmányozza az osztrák szövetségi vasutak jelenlegi szervezetét és ennek alapján tegyen javaslatot. Azért választották e célra az osztrák vasutak szervezetét, mert ez csak nemrég készült el a Népszövetség felügyelete mellett és szeptemberben történt életbeléptetése óta máris kifűnően bevált.

Három napig ingyen lakhatik a budapesti Park-szállodában, ha előfizet a Déli Hirlapra és november hóra az ön nevét sorsolják ki. Előfizetőink között ugyanis minden hónapban egy utalványt sorsolunk ki, mely a nyertest arra jogosítja, hogy a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő Park-szállóban három napig teljesen ingyen lakjék. A sorsolásban csak előfizetőink vesznek részt. A novemberi sorsolást november hó 4-én tartjuk meg. Siessen addig előfizetni.

* Dobi és Bellák-duo, Edith Ray, a Palace-kávéházban.

Kiégett **Rádiócsöveit** kicseréli **ELECTRON** Szt. György-tér. Püspöki-palota. 1536

* Bellák nőidivatüzletében, (Jenőherceg-utca 12), a legolcsóbban kaphatók a legdivatosabb őszi és téli divatkülönlegességek.

Nézzé meg NILSKAJÁT a Royal-kávéházban.

Anyakönyvi hírek. Születtek: Szeiff Irén. Meghaltak: Frei Henrik huszonnyolc éves, Kosztics Szvetozár tizenkilenc éves, Bienenstock Jakab hetvenegyes, Otel Mária egy éves. Házasságot kötöttek: Bruck Sándor és Goldmann Dalma, Blagoe János és Plesz Irma, Leiber Mihály és Kiss Erzsébet, Ludvig Gyula és Heinel Emma, Nagy István és Leichnam Erzsébet, Pavel Szofón és Stavanov Ilona, Szó András és Damacek Mária, Kohn József és Bencsik Erzsébet, Krenner Károly és Kranszky Lucia Erzsébet, Irén Stefánia, Wurtz Frigyes és Uher Stefánia, Ustenov Feodor és Mihailovics Mária.

* Kályhák, kályhaellenzők, hályhavas, email- és alumíniumúru leszállított áron kapható Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros.

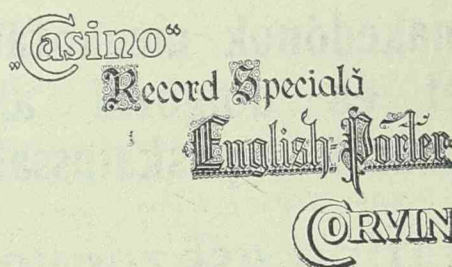
Sport

Három bajnoki mérkőzés. A mai sportprogram keretében három bajnoki mérkőzés kerül elődöntésre: A Pátia pályán félnégy órai kezdettel a TAC és a Polytechnika csapatai kerülnek egymással szembe. A TAC csapata már formában van, néhány súlyos mérkőzést végig küzdött már, de a Polytechnika jelentős ellenfél és így a mérkőzés kimenetele teljesen nyílt. A TMTE pályán a Rapid játszik a Banatullal. A harmadik bajnoki mérkőzés Resicán megy végbe a Kadima és az U. D. R. között. A második osztályban Amatőr—Hertha, RMS—Unio, Fortuna—Turul, Freidorf—Kissoda mérkőznek egymással, míg a TMTE—Kinizsi a Banatul pályán barátságos mérkőzést játszanak.

Téli sportversenyek. Rómából jelentik: Cortina d'Ampezzóban a télen nagyszerű sportversenyeket rendeznek. Ezek keretén belül január 22-iki kezdettel tartják meg a főiskolai hallgató-ság világbajnokságáért a versenyt.

Ne felejtse el!

Csak ezek a vezető sörmárkák!

TEMESVÁRI SÖRFŐZDÉBŐL
kir. udv. szállító

Színház

A magyar színház első előadása szerdán este lesz a Ferdinánd szálló első emeleti színháztermében. Ez alkalomból szinre kerül A legkisebbik Horváth lány című bájos operett, amely a budapesti Királysínházban száznál több előadást ért meg és még ma is műsoron van. A darab főszerepeit Lengyel Irén, Betegh Bébi, Fekete Irén, a fiatal Szendrey Gyözö, Kun és Olasz játszák.

Lengyel Irén Temesvárott. Lengyel Irén ma kétségtelenül nemcsak legszebb, hanem legjobbhangu primadonnája és nemcsak Erdélynek, hanem az összes magyar színházaknak. Néhány év előtt lépett fel utoljára Temesváron és hangja, énekudása azóta csak tökéletesebb, játéka kiforrottabb lesz. A szerdai színházi est nemcsak a temesvári szini idény megnyitásának lesz ünnepe, hanem ünneplése lesz Lengyel Irénnek is abból az alkalomból, hogy hosszú idő után ismét fellép Temesvárott.

Fekete Irén énekel. A szintársulati hősnője szerdán este egészen új oldalról mutatja be sokoldalú tehetségét. Operettben lép fel és mint A legkisebbik Horváth-lány még fiatal mamája egy estély keretében gyönyörű dalt énekel. Nemcsak a dal gyönyörű, hanem az ének is úgy, hogy Fekete Irén drámában is aligha arathat nagyobb sikert, mint amilyen sikere A legkisebbik Horváth-lányban lesz.

Már lehet jegyet váltani a temesvári magyar színház vándor estje megnyitó előadására. Jegyelővétel ma délután tíz órakor kezdődött a Ferdinánd szállóban levő színházterem előcsarnokában.

Heti műsor:

Szerdán este félkilenckor: A legkisebbik Horváth-lány.

Csütörtökön este félkilenckor: A legkisebbik Horváth-lány.

Pénteken este félkilenckor: A legkisebbik Horváth-lány.

Szombaton este félkilenckor: A legkisebbik Horváth-lány.

M O Z I

Belvárosi mozi: Vasárnap (október 23.)

Gyárvárosi mozi: Kedd és szerda (október 25. és 26.)

Mehalai mozi: Csütörtök és szombat (okt. 27. és 29.)

A nagy bluff

10 felvonás

A legújabb és a legnagyobb szenzációs film, melyben a rokonszenves H. Pielkettösszerepe van: két testvér, Henry és Harry szerepe. Érdekes hareok a banditákkal. Üldözések autón, Európa legszebb vidékein (Riviera) és egész sora az érdekesítő, vonzó szenzációknak.

A főszerepben: **HARRY PIEL**

Monopol: Filmcentrala, Timisoara.

Az előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Szombat, Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor. Olcsó helyárak (30, 25 és 15 Lei) csak szombat és vasárnap d. n. 3 órakor.

Hangverseny. Tegnap este muzsikozott be Dimitrie Andreescu cereánes a temesvári közönségnek. Apályája legelején levő énekes gyönyörű hangja mellett, sajnos, a kezdő énekes minden hibájával is rendelkezik. Operaáriái, dalai csak sejtetik a jó nagy énekesét, kinek énekkultúra még sok iskolára szorul. Gyönyörű organumának nagy sikere volt. Zongora kísérletet Freund Leó is a tőle megszokott művészettel.

Adomány a jégverés károsultjaiak: Glogováról jelentik: Juliusban egy jégverés pusztította végig Aradegyet és Glogovae községben mintegy tizenhat millió lei kárt okozott. Nagy kár érte az ottani sváb felekezeti iskolát is, amelynek minden ablakát törte a jég és a falakban is hiányokat okozott. A Sváb Központi Bank, a bányászat hatalmas pénzintézete, most a glogovai felekezeti iskola részére huszár leit adományozott.

* Ne mulassza el megnézni a ladridi spanyolokat a Palace-kávéházban. Még csak tíz napig láthatók.

A villamos elűtött egy kocsi. Tegnap délelőtt a gyárvárosi Anrassy-uton a harmas jelzésű 101. számú villamos elűtötte a Potenzeg kocsiját, melyet Orgonás István kocsi hajtott. A kocsi teljesen szétört, az egyik ló pedig súlyosan megsérült. A kocsinak csodálatosképpen semmi baja nem történt. A kamiból ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A zsidó nemzeti szövetség temesvári közgyűlése. A zsidó nemzeti szövetség temesvári csoportja Weildolf dr. elnökle mellett ma délután a belvárosi zsidó hitközség diszermében tartja meg hetedik rendes közgyűlést, amelyre ezuton is meghívják a tagokat. A közgyűlés délután négy órakor veszi kezdetét.

* Sovskaja és Vinogradoff orosz iruett táncosok a Palace-kávéházban.

A csaló zugbankár büntársai: Budapestről jelentik: A rendőrség megállapította, hogy Kell Jakab zugbankárnak, aki nem létező betétekre akarékkönyveket hamisított, tizenegyi büntársja van. Ezek közül kettőt az éjszaka folyamán előállítottak. Az egyik egy Czeti József nevű fiatalember. A többi bűnsegéd előállítására folyamathatban van.

Nagyszerű hangulat uralkodik minden este a Lloyd Tavernában. A világvárosi számokkal bővített műsorba kitűnően illeszkedik a híres Marrián—Muntean szalózenekar, amely a Erdély és a Bánság legjobb zenekara és amelyet Kemény Béla tulajdonosnak csak nagy áldozatok árán sikerült leszerződtenni. Ma vasárnap délután öt órai kezdettel vadélután, utána, valamint az esti műsor után is, a parkett a közönség rendelkezésére áll.

Szerezze be izzólámpa szükségletét!

TUNGSRAM-KÖRTE 10-15 gyertyafényig darabonként 45 lei.
HIRSCHL și COMP.
IV. Bulev. Berthelot (Kossuth-utca) 7. (989)

* Nádasy Magda, a kilenc éves csodaprimadona a Palace-kávéházban.

Elhalasztották az álhirlapíró tárgyalását. A temesvári törvényszék tegnap tüzte ki Sėbor Andor elleni bűnygyben a tárgyalást. Sėbor azonban nem jelent meg a tárgyaláson. Luchici Gyula dr. védő kijelentette a törvényszék előtt, hogy Sėbor nem szőkött meg, hanem Bukarestben tartózkodik, tudja a címét és ezért kérte, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást. A törvényszék a tárgyalást elnapolta és visszavonta a Sėbor ellen kiadott körözőlevelet.

JULIUS LINK

I. Str. Gheorghe Lazar (Szerb-utca) 5.

„Ránk kényszerítik a gyilkos fegyvert“

A makedónok megunták a folytonos harcot, mely népük kiirtásához vezet és dolgozni akarnak — Felmentett vádlottak, akiket a csendőrök puskatussal vernek agyon — Szomoru statisztika

Ártatlan asszonyokat és gyermekeket mészárolnak le

Temesvár, október 23.

— Meguntuk már a harcot. A fegyvert nem kívánja a kezünk. Szívesebben ragadnánk meg a békés és termelő munka szerszámát, de ehhez szükséges, hogy minket, makedónokat, ismerjenek el egyenrangú állampolgároknak. Ismerjék el létjogosultságunkat. Ne mondják, hogy nincsen makedón kérdés, hanem adjanak alkalmat, hogy az alkotmány keretein belül törvényadta jogunknál fogva küzdjünk egyenjogúsításunkért, iskoláinkért és kulturáinkért.

Amíg nem engedik meg, hogy törvényes uton küzdjünk ezekért, addig kezünkbe kényszerítik a gyilkos fegyvert, amellyel bosszút állunk a makedón ügy érdekében vértanuságot szenvedett testvéreinkért.

Egyikében ama röpiratoknak, melyeket Makedónia érdekében kiadtak, ezt mondja a külföldi makedón diákegyesületek szövetségének vezetősége. Kifejti a röpirat, hogy a makedónok megunták a hosszú forradalmakat, melyek népük lassu kiirtásához vezetnek és har helyett dolgozni akarnak. És ugyanakkor felsorolnak egész sereg makedón intellektuelt, aki az utóbbi évtizedek során hősi halált halt a makedón néperért, ahelyett, hogy élni hagyják volna népeért, melyet szellemileg és erkölcsileg, kulturális és anyagi téren — hasznára annak a három államnak, melyek jelenleg Makedónián osztoznak — előbbre vihette volna. Szomoru, fájdalmas lista ez. Megértjük, hogy a makedón intelligens fiatalok lerója a listán szereplőkkel szemben a gyüleket adóját.

Grueff Dame európai képzettségű tanár volt. Külföldi egyetemeken szerzett széleskörű tudást. Smilevóban volt gimnáziumi tanár.

Napközben diákjait oktatta, éjjel pedig a felnőtt férfiaknak titkos gyűléseken előadást tartott a makedónok multjáról, nemzeti önértékről és jövőjéről.

Egy ilyen gyűlésen egy alkalommal legnagyobb meglepetésére észrevette két diákját is. Másnap az iskolában elővette tanári noteszát, lapozott benne és felszólította a két diákot.

— Tegnap — intezte hozzájuk szavait — este nem tanultatok.

Mást nem mondott. A két diák azonban bebizonyította, hogy igenis tanult, de azon a gyűlésen, mert attól fogva odaadó hívei lettek a makedón szabadságmozgalomnak és a törökök ellen tartott ilendini felkelés alkalmával eltek. Ennek a felkelésnek a megszervezője Grueff Dame volt, aki szabad idejében keresztül-kasul járta az országot és a nép mindenütt lelkesedett érte. Ilinden mellett azonban a törökök leverték a felkelést. Grueff Dame mégsem esett kétségbe, hanem tovább dolgozott népe érdekében. 1906-ban, mikor Rusinovoba indult, egy gyűlésen török csendőrgyólótól orvul találva elesett. Népe csak a nagy tanító néven emlegeti.

Toseff Péter egyik híve volt Grueff Damenak és miként ez, szintén a tanári pályán működött. Fiatalabb korában

Szalónikiben egy a görögök ellen irányult felkelésben vett részt, amiért Kisásziba száműzték, de amnesztiát kapott és hazatért.

Ettől kezdve Prilepen működött mint tanár. Azonban állandóan tovább dolgozott népe érdekében és a hatóságok erősen figyelték. 1912-ben, amikor Drenovo faluból, ahol egy gyűlésen vett részt, visszagyalogolt Prilepbe, hátulról lelőtték.

Sarafoff Borisnak, a híres népevezérnek, hosszú fejezetet szentel a röpirat. Ötödikes gimnazista volt Szalónikiben, amikor a görögök egy összeküvésben való részvétel miatt apját és bátyját láncra verték és Kisásziba hurcolták. Apja onnan megszökött és Szófiába ment, ahová nemsokára követte a fia, aki addig újságáruslásból tartotta fenn magát. Szófiában elvégezte a gimnáziumot és az egyetemet. Állandóan harcolt népe jogaiért nemcsak elméletileg, hanem fegyverrel is. 1903. januárjában hetvenkét emberből álló szabadesapat élén behatolt makedón területre és felkelésre birt egész sereg községet. A felkelést azonban leverték és Sarafoff Boris Szófiába menekült. Ellenségei azonban bérencet küldtek utána, aki 1907. december 10-én nyílt utcán lelőtték.

Ugyanazon napon ugyancsak Szófiában meggyilkolták Garvanoff Istvánt is, aki Sarafoffnak nemcsak barátja, hanem fegyvertársa is volt.

Kucseff Ilia fiatal bolgár író volt. A makedón szabadságharc vezetői nagy reményeket fűztek működéséhez. 1922. november 29-én Orizari faluban meggyilkolták. Wesoff Lyubomir költő volt, 1922-ben résztvett egy felkelésben melyet leverték és hogy ne jusson fogdába, öngyilkosságot követett el. Grigoroff Cyrill tanító fiatalon esatlakozott a makedón mozgalomhoz. Misesoff Szojánt, aki a mozgalom több tagját elárulta és börtönbe juttatta, agyonlőtte. A hegyekbe menekült, azonban 1925. január 8-án Sankeff elárulta a csendőröknek, akik elfogták. Grigoroffot elítélték és kivégezték. Ugyanazon a napon az áruló Sankeffet saját háza előtt világos nappal lelőtték.

Bukarest után Temesvár az első város, melynek hatvantagu szimfonikus zenekara van

Temesvár, október 23.

Egy hét mulva rendezte a Temesvári Zenebarátok Társasága évadnyitó szimfonikus hangversenyét. Ebből az alkalomból felkerestük Neubauer Gida mérnököt, a Zenebarátok ügybuzgó karnagyát, aki már anyai sikert könyvelt el és akinek jelentékeny része van a temesvári zenei élet fellendülésében, mondjon el egyetmást a Zenebarátok ez évi programjáról:

— Dacára a mai súlyos pénzügyi és nyomasztó gazdasági helyzetnek, — mondotta Neubauer Gida — a Zenebarátok Társasága semmiféle áldozattól nem riad vissza, hogy nívós és magas színvonalon álló hangversenyeket biztosítson közönségének.

A szimfonikus zenekart kiegészítettük, az ma hatvan tagból áll és büszkén mondhatjuk, hogy Bukarest után Temesvárnak úgy művészi nívó, mint mennyiség szempontjából is a legközelebbi szimfonikus zenekara van.

A jövőben éppen úgy, mint a multban, teljes felkészültséggel lépünk a közönség elé. Nagyjában már összeállítottam az idei programot. Ujból megrendezzük a szokásos négy zenekari hangversenyünket, amelyek úgy művészi nívó

Ruszkoff Iván és Jakimoff Iván tanítókat összeesküvés vádjá miatt 1927. februárjában Dvoriste faluban elfogták. Berovoba vitték őket, ahol mindketten börtönbe kerültek.

Bizonyítékok hiányában szabadon engedték őket. Hazatérve utközben csendőrökkel találkoztak, akik puskatussal verték agyon őket.

Hasonló módon járt Ivanoff Pánda Podmocsani község bírása. Ezt a módszert különösen a görög csendőrök üzik előszeretettel, akik az elfogott makedónokat maguk előtt hagyják menni és aztán beléjük lőnek. Felsőbb hatóságuknak aztán egyszerűen azt jelentik, hogy a foglyok meg akartak szökni és mert a felszólításra nem állottak meg, utánuk kellett löni. A görög csendőrök viszont a törököktől tanulták ezt, akik Grueff Dame és két társát így ölték meg.

Ezek az intelligens osztályhoz tartozó vértanúk, — mondja a röpirat, —

sok százra megy azoknak a parasztnak a száma, akiket gyakran egyszerű gyanúra, vagy mert fegyvert találnak náluk, odakötnek a legközelebbi fához és agyonlőnek.

A görögök újabb a katolikus makedónokat arra akarják kényszeríteni, hogy hagyják el a vallásukat. Bejűk Arman falu lakossága tisztára katolikus és az oda küldött görög-keleti lelkész ellen lázongott. Katonáságot küldtek ellenük, mire sokan elmenekültek. A katonák azonban utolérték őket és valamennyit — asszonyokat és gyermekeket is — lemészároltak.

Szomoru statisztika volna, ha a makedón mozgalom valamennyi halottját felsorakoztatnánk. Így végződik a röpirat. A makedónok belátják, hogy meddő volna, ha újra szabad és független makedón államot akarnának. Beletörődnek a történeti alakulatba. Azonban nem akarnak elnemzetlenedni. Csak azért küzdenek, hogy nyelvüket és kulturájukat megtarthassák. — Engedjék meg nekik azt a küzdelmet törvényes alapon, akkor leteszik a fegyvert. Ezt hangoztatják és valószínű, hogy be is tartanak.

Félegyházi.

Schubert dalokat fog énekelni. Hat olyan művész szerepel tehát Temesvárott, akiknek egy-egy fellépésért ma az összes nemzetközi hangversenyirodák harcolnak.

— Szébb, művészebb programot adni nem lehet. És ehhez nem kérünk semmi mást, mint a temesvári közönség áldozatkészségét, hiszen ezért az áldozatkészségért igazi élményt jelentő művészetet kap cserébe.

Sajnos, a saját magunk anyagi erejéből kell fentartanunk magunkat, pedig a multban ugy a várostól, mint a megyétől kaptunk szubvenciót...

A Zenebarátok Társasága a közeli napokban külön felhívást ad ki Temesvár kulturaközönségéhez. Reméljük, hogy nem lesz hiábavaló a Zenebarátok felhívása és a temesvári közönség támogatása valóban lehetővé teszi ennek a nagyszerű zenei programnak a megvalósítását.

Regénytöredék

Irta: Beczássy Judith

Olgát nehéz volt valahová idejében elvinni, a bála is későn érkeztek. Már szédült forgatagban röpültek a párok és Olga vezettette magát a rendező karján, bujkálva köztük, hogy kikérüljék az összeütközést. Miskor a zene fölviányozta, még ültében is táncolt, lábait a ritmusra mozdítva, most meg mintha másutt lett volna. Gépiesen állt föl, ha táncra kérték és mozdulataiban nem volt semmi élet. Most megdörtént az is, hogy a helyéhez érve, ő hagyta abba a táncot és volt ideje ülni. Azelőtt, mikor a lelkével táncolt, mosolyát végighordozta a termen, megsimogatott vele egy-egy táncost, hogy azok hanyatt-homlok siettek kivenni a vetélytárs karjai közül. Most nem volt kedve erre a játékra, mindegy volt, viszik-e, hagyják-e, nem törődött senkivel. Még leghűségesebb lovagja buzgalmat sem mértányolta, pedig az ugyan csak nem fukarkodott a bókokkal.

— Olyan ma, mint egy földreszállt Madonna. El akarja venni ma mindenkinek az eszét? Hogy vakit a fehérsége ebben a ruhában.

Olgának csak fáradt mosolya volt számára.

— Azt hiszem, tudja, hogy még szebb a szomoru szemével, azért nem nevet.

— Legjobb szeretnék hazamenni. Sohasem hittem volna, hogy még robot is lehet nekem a tánc.

Hiába volt a lovag minden igyekezete. Még a zene sem tudott a lelkéig férni, mint alvajáró tévelygett a táncolók között. Minek is jött el Nem tudott örülni a ruhájára tévedt irigy pillantásoknak sem és az is mindegy volt, hogy az emberek azt hiszik róla, hogy rosszul mulat.

Pedig ha Olga akarta volna, végigtáncolja most is az éjszakát. De ő nem azért jött el. Valami tétova érzés ösztönözte, hogy hallgasson az urára. Hát-ha ma, itt, történik valami. Hogy mi? Arra nem is gondolt. De most, hogy együtt volt ezekkel az unalomig ismert arcokkal, újból halálos fáradság szállta meg. Egy vágya volt csak: hazamenni. Unott tekintete az urára tévedt, ki egy oszlop mellett beszélgetett valakivel. Nem tudott ki, sohasem látta, nyilván idegen. És hirtelen úgy érezte, jó, hogy eljött. Nem tudta volna megmondani, miért. Egyszerre elszlott a közömbössége, megmagyarázhatatlan idegesség szállta meg. Képtelen volt, tovább táncolni. Pihegve ült le helyére és legyezni kellett forró arcát, pedig ki sem hevült a táncban. Kiköszarozott mindenkit és a várakozás kínzó érzésével nézett maga elé a forgatagra. Messze, a háta mögött valahol állott az ura az idegennel, de a világért sem né-

„Raleigh“

az aranyérmes angol motor-kerékpár 1928. modeljével minden más gyártmányt.

Kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Katzkynál

Timișoara, Str. Mercy 10.

Ne pazarolja hiába a pénzét silány utánzatokra...

vásároljon csak valódi grammofont

KATZKY-nál

Timișoara, Mercy-u. 10.

Grammofonlemezek nagy választékban 60 leitől feljebb.

Gyermekujtság

Szerkeszti KÓRÓ PÁL bácsi

Az okos Cirmos és a buta Bodri

zett volna vissza. Magában monoton mondogatta: ide kell jönnie, ide kell jönnie... Még pedig magától, biztató mosoly hívása nélkül, meg kell éreznie, hogy várja. Számol hatvanig, addig ide kell érnie. Aztán újból hatvanig és megint, megint.

Már alig tudott erőt venni magán, hogy feléjük ne nézzen. Csaknem sértődöttséget érzett, hogy ilyen sokáig várattja. Nem hallotta, mit beszélnek hozzá, semmi egyéb nem gondolt, akaratát csak erre a kívánságra összpontosította, mint a hipnotizőr. És sirni tudott volna már idegességében, hogy késik. És gondolta, hogy feláll, végigmegy a termen és szól az urának, hogy menjenek háza. Olyan csalódás szakadt ismét rá, mint utóbb mindig, ha megszállta a várakozás. De mit is remélhet ettől a vadidegen embertől?! Idejött a városukba és újból elmegy, mit is jelenthetne az életében. Nem is érdemes miatta egy percig sem maradnia. Már azon volt, hogy feláll, mikor mögötte szólt az ura hangja:

— Mi az, édes? Elfáradtál?

Olga szíve akkorát dobant, hogy le kellett hunyni a szemét. Érezte, hogy a másik is ott áll. Meg kellett éreznie. Olyan vágyakozva tárult lelke az igaz, nagy szerelem felé, annyira várta és akarta, hogy nem suhanhatott el mellette észrevétlenül. Ezért dobant minden új arc a szívébe.

— Egy régi, kedves ismerőst mutatok be neked. Szalóky Bandi. Pár hétre itt akadt dolga. Hát nem nagyszerű?

Leültek Olga mellé és régi emlékeiket tovább lapozták és Olga örült, hogy azalatt összeszedheti magát.

— Milyen különös, hogy engem zavarba hozhat valaki — gondolta magában.

— Miért? — most nem tudott fölényes lenni, könnyen röppenő szavait visszafogta a megdondulás, csak árva igen és nemekkel kapcsolódott beszélgetésükbe. És amíg figyelte Szalókyt, leolvadt arcáról a bágyadság és élénk érdeklődés ült ki rá. És elnézte a halántékán csillanó haj fehérét, a szemüvegtől hunyorító szem tágult pupilláját, keze ernyedv sápadtságát, termete hajlottságát, mintha ugyanaz a várakozás lankasztotta volna, mint őt. És Olga tekintete már jóbarát volt, nem fürkészett, nem vizsgált, nem hibát keresett, melegen simult rá, mint akinek minden kedves. Ez a tekintet nem riadt volna vissza egy cyranói orrtól sem, azt is meg tudta volna bocsátani, minden fogyatkozást, csak tudomásul vett, fényképezett és nem kritizált. Ezen az emberen minden helyénvaló volt és ugyanakkor rá kellett szólnia az urára, hogy igazítsa meg a nyakkendőjét. És ingerelte az ura ellen, hogy kisebbnek érezte magát mellette ülve.

Szalóky magasabb — gondolta elégedetten. És bosszantó volt hallani a megszokott szavakat és jó volt az új hang. És ahogy felesillant Szalóky mondani, valójában az új szín, megérezte, hogy az is tetszeni akar és elébe sietett mosolyával. És minden mulatságos lett és nevetni kellett és helyeselni, egy véleményen lenni, betelt a terem fényvel és kedvvel és jó lett volna ezt meg is mondani.

Már tudta, hogy élete egy új fejezet-hez érkezett.

Cirmos nénihez uzsonnára volt hivatalos Maeskási kisasszony. Cirmos néni régóta hívogatta már a kisasszonyt, hogy látogassa meg őt a nyári lakásában, a szérius kert végén, ahol kitűnő a levegő s olesó az élet, mert uzsonna után tucatszámra fogdoshatják össze a nagy forráságtól ellustult, ellankadt verebeket.

Maeskási kisasszony fogta hát a horgolását s a mamájának szentül megfogadta, hogy családi ellenségüket, a Bodri kutyát, kerülni fogja és elballagott a Cirmos néni villája felé.

Bodri ott hevert az udvaron, az orrára szállt legyeket kapdosta el, de ez nagyon sovány multság volt. Amint meglátta Maeskási kisasszonyt, tüstént utána somfordált. De a cicá se volt rest s egy ugrással átvette magát az udvar kerítésén. Bodri iszonyu méregbe jött s olyan hangosan kezdett ugatni, hogy még a kakasok is kinéztek a fák árnyékából, hogy mi történik az udvaron.

Cirmos néni nagyon megörült kis barátjának, elbeszélgettek a világ dolgairól, az egerhus drágaságáról, a kutyák rosszaságáról s aztán beültek a villába, vagyis a bérés gazda által kint felejtett nagy sajtárba s szürcsölni kezdték a jó, illatos kávét, melyről Cirmos néni konyhája híres volt.

Ki tudja, hány csészével fogyasztottak volna el, ha egyre közeledő kutyaugatás meg nem zavarja őket. Maeskási kisasszonynak torkán akadt a legjobb falat s kiejtette kezéből a piros virágos porcelláncészét. Cirmos néni hamar kinézett.

— A Bodri jön! — kiáltott be vendégének.

— Tehát a nyomomba akadt a haszonfalan! — kiáltott a kis cicá, — merre szaladjunk, Cirmos néni?

— Megállj, lányom! Még kérdés, hogy szaladjunk-e. Ez a Bodri sokat ugat, de ha szembeszállnak vele, mindjárt meghátrál.

— És Cirmos néni mindjárt esipőre tette a két első lábát. Megmutatja, hogy ő bizony kész szembeszállni a Bodrival.

— Jaj, ne tegyük, nénikém! — rimázkodott a kis cicá. — Ha engem a Bodri megtalálna harapni, a mama többet sose eresztene el hazulról.

— Hja, szentem, ha a te mamád téged ennyire kényeztet, akkor sose lesz belőled jóra való maeska.

A Bodri közben megszimatolta, hogy hol vannak az ő ellenségei s rettentő ugatással közeledett. A két cicának csak éppen annyi ideje volt, hogy a sajtár mögé rejtőzzék.

— Mi lesz velem, mi lesz velem — siránkozott Maeskási kisasszony.

— Csak fogd a sajtárt, — sugta oda Cirmos néni, — mikor kiáltom: rajta.. akkor dönts el minden erődből.

Cirmos néni ugyanis tudta, hogy Bodri egy fiatal, tapasztalatlan kutya, nem is kutya, hanem csacsi, egy kitűnő terv támadt a fejében. Oyan kitűnő, hogy a három szál bajusza is rángatózott nevéttében, ha rágondolt.

A terv fényesen sikerült. Mikor Bodri elvakultan belerohant a sajtárba, melyben a cicákat sejtette, Cirmos néni elkiáltotta magát:

— Rajta!

A másik percben Bodrira borították a sajtárt.

A bolond kutya azt hitte, hogy itt a világ vége. A fején egy hatalmas koppanást érzett s aztán minden sötét lett körülötte. Hej, de meg volt ijedve! Ugy vonított, mintha tüzes vassal égették volna.

A két cicá rögtön ráugrott a sajtárra, hogy Bodri a fészkelődésével fel ne borítsa. Akkor aztán körülnéztek. A pörüljárt kutyusból csak a farkát látták kétségbeesetten kalimpálni. Ez kint szorult.

Nosza, Cirmos néni leugrik a sajtárról, s a Bodri farkát egy zsinaggal jól erősen hozzákötözte a sajtár füléhez. Azzal félreálltak az utból s lesték, hogy mit csinál a boldogtalan.

Bodri hamarosan fölborította kényelmetlen börtönét, s keserves vonítással futásnak eredt.

De mi ez? Valaki fogja a farkát és szalad utána.

Jaj, jaj, jaj! Ki lehet az, mi lehet az? Talán az ördög fogta be őt és szekerezik utána? Micsoda dübörgés az mögötte, amely annál erősebb, minél jobban szalad Bodri. Reszketett a félelemtől és kiverte az izzadság. Futott, futott, mintha megbolondult volna.

Cirmos néni és Maeskási kisasszony

pedig egymás nyakába borultak és úgy nevettek, oly jóízűen kacagtak, hogy könnyük is kicsordult. Így még kutyát le nem főztek soha. Lesz öröm Maeskaországban!

De azért Maeskási kisasszony nem mert maga hazamenni. Félt a Bodri bosszujától. Cirmos néninek kellett őt hazáig kísérni.

Pedig hiába félt: azóta Bodri csak a tyukokat kergette s a legkisebb cicával se mert kikötöni.

Vigyázz Bodri, mert egyszer majd a tyukok is leföznek.

Apró versek

I.

Nem hull a verejték
Sohase hiába:
Egy-egy csengő fillér
Mindig gurul nyomán
A láda fiába.

II.

Ki porból nőtt a magasba,
Származását ne tagadja.
Büszke legyen rá, hogy
Ember lett belőle,
Hogy alacsony kis viskóban
Ringott a bölesője.

III.

Akárhogy is takargassák:
Napfényre jön az igazság.

Manók vacsorája

Kis manóknál vacsorára,
Holdsugarat ettem rántva.
Rá citromos ködöt ittam —
Minden oly jó, ami itt van.
Szörnyű módon fegyverkezve
Mentem aztán szunyoglesre.
Le is löttem egyet menten
S vadásztarisznyamba tettem.
Szunyog roppant sulya alatt
A derekam majd leszakadt:
Fájt a csontom, fájt a lábam,
Hogy pihenjek: alig vártam.
Aranykőből volt a párnám,
Derekaljam merő márvány.
Fogadom, hogy ilyen ágyba
A király sem aludt máma.
Álmodtam is esodaszépet:
Remek álomszövő székét.
Tán az álmom most is folyna,
Ha fel nem ébredtem vola.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Winternitz

szőrmebundák, kabátok,
ruhák

Belváros

Lloyd-sor, Löffler palota

Telefon 906

Telefon 906

Bécsi trikot-jumperruhák egyedüli lerakata

Legolcsóbb bevásárlási forrás

„PETROLUX“ a csoda-fény égő

minden petroleumlámpára azonnal alkalmazható. Fényereje 90 gyertyafény. 13 óra alatt ég el 1 liter közönséges petroleumot. Egyszerű kezelését eladóink bemutatják. Üzletek, vendéglők, utcák világítására erőfényű robbanásmentes nagy függőlámpák 300-2000 gyertyafény erősségben, valamint a legmodernebb petroleumgázfűzők és kályhák azonnal szállíthatók. Készülékeink és alkatrészek a legolcsóbb árban.

Övkedjék a nagyhangon hirdetett drága és rossz utánzatoktól!

Kérje ingyenes ismerető árjegyzékünket „PETROLUX“ Timisoara IV, Str. I. Văcărescu (Bem-utca) 30.

A legjobb fűtőanyag

I-a Wiener Gaskoks

Lupényi szalonkőszén

kapható waggontételben és kicsinyben házhoz szállítva

Ifj. REITER SIMON-nál

Timisoara, Küttl-tér :: Tel.: 238 (305)

Világszenzáció

a „HIS MASTERS VOICE“

grammophon legújabb modelljei. Okvetlen hallgassa meg véteikényszer nélkül

KATZKY-nál

Str. Mercy 10. Lemezek a világ leghíresebb művészeitől.

Modern táncok.

Motorkerékpár

javitások, bármily gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

<h3>Józsefvárosi Szőnyeg és Linoleumház</h3> <p>TELEFON: 18-75</p>	<h3>Olcsó árak, nagy választék</h3> <table border="1"> <tr> <td>Ebédlő-szőnyeg</td> <td>850—</td> <td>Lei-től</td> </tr> <tr> <td>Kerevet-takarók</td> <td>950—</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>Férfi és női szövetszövetgummiabát</td> <td>690—</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>Gobelin asztalterítők</td> <td>490—</td> <td>Lei</td> </tr> </table> <p>Linoleum, viaszosvászon, iskolatáska, sportcikk, játékaru, sár- és hócipőkben.</p>	Ebédlő-szőnyeg	850—	Lei-től	Kerevet-takarók	950—	„	Férfi és női szövetszövetgummiabát	690—	„	Gobelin asztalterítők	490—	Lei	<h3>Popper Gyula</h3> <p>Bulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-utca)</p> <p>(KOBELT-HÁZ)</p>
Ebédlő-szőnyeg	850—	Lei-től												
Kerevet-takarók	950—	„												
Férfi és női szövetszövetgummiabát	690—	„												
Gobelin asztalterítők	490—	Lei												

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lel. Vastag betűvel 1 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. Alláskeresőknél 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Özvegy földbirtokos vagyok, keresek hozzáillő életársat. Özvegy hölgyek, kiknek valami vagyonuk van, írjanak „Földbirtokos” jelígre a kiadóba. (2422)

Alkalmazás

Nagy iparvállalat keres jóházból való kereskedelmi végzett, nyelvismeretekkel bíró gyakornokot azonnali belépésre. Részletes ajánlatokat „Törekvő” jelígre a kiadóba kérek. (2423)

Biztosítási üzletszerzőket keresünk. Szakértséggel és népszerűséggel rendelkező és reflektálunk. Teljes kioktatásban részesülhetnek. Ajánlatokat „Biztosítás” jelígre a kiadóba kérünk. (2424)

Órástanoncnak jól nevelt fiú, jó iskolai bizonyítvánnyal felvétetik, román nyelvet beszélő előnyben. Gács Ferenc órási, Erzsébetváros, Király-tér 12. (1544)

Mindenes szakácsnő kislányával vagy húgával, ki a szobaleányi teendőket segédkezik, vidékre november 1-ére gyermektelen házaspárhoz kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. (2406)

Helyi ügynök faüzletbe azonnala felvétetik. Cim a kiadóban.

Allást keres

Gép- és gyorsírónői állást keresek. Felső kereskedelmi érettséget tettem, magyarul és németül beszélek. Több évi irodalmi és három évi bankgyakorlattal rendelkezem. Szíves ajánlatot „Szorgalmas” jelíggel a kiadóhivatal továbbít. (1509)

Jó megjelenésű, németül tökéletesen beszélő, intelligens urinő bármilyen bizalmi állást vállalna. Szíves megkeresést „Német” jelíggel a kiadóba kérek. (2425)

Soffőr, nős, perfként szerelő, tizenöt éves gyakorlattal, nagyobb turákra alkalmas, állást keres. Címét kérek a kiadóba. (2426)

Lakás

Butorozott szoba szerényebb embereknek azonnala vagy november 1-re kiadó. Cim a kiadóban. (2415)

Több lakás kiadó az Erzsébetvárosban, a villamosmegálló közvetlen közelében. Négy- és ötszobás lakások fürdőszobával és összes mellékhelyiségekkel kaphatók azonnala is. Ajánlatokat „Azonnal” jelíggel a kiadóhivatal továbbít. (1533)

Józsefvárosban két szoba fürdőszobás lakás nov. 1-re átadó. Cim a kiadóban. (308)

Különbejárta nagyon szép, balkonos

nagy butorozott szoba

a Belvárosban esetleg irodának is azonnal kiadó. Ajánlatot „Kényelmes” jelíggel a kiadóhivatalba küldendő.

Adás-vétel

Koncert-zongora, keresztthoros, egy Schunda cimbalom, elsőrendű egy pénzeszekrény és négy márványasztal jutányosan eladó. Cim a kiadóban. (1525)

Kis családi ház, beköltözhető lakással, eladó. II, Nagyzsák-utca 19. (1531)

Egy jólmenő mérsáros- és hentesüzlet teljes inventárral, esetleg kocsi és lovat komplett műhelyberendezéssel családi okok miatt eladó. Cim a kiadóban. (1545)

Eladó 3 drb. üvegfal 8 m ajtóval, szivönymókut 27 m csővel, 1 és 2 bölméter víztartállyal. Ugyanott egy ház hely bekerítve, gyümölcsfákkal. Piac-tér mellett, kedvező feltételekkel. Belváros, Zápolya-utca 6, fidsz. 31 (2149)

Nyílttér.

(Ezen rovatban közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Felhívás.

Schild Károlyné, kereskedő, IV, Begajobbsor 19. sz. alatti fűszerüzletét egyik ügyfelem megvenni szándékozik. Kérem hitelezőit, hogy követeléseiket f. hó 30-ig nálam jelentsék be.

Feld Kálmán dr. ügyvéd
I, Str. Gen. Dragalina 3.

Értesítés. Miután az üzemet ismét egyedüli tulajdonosa vagyok, összes butorkészítményeimet elsőrendű minőségben és legjobb kivitelben mélyen leszállított áron szállíthatom. Megtekintés vételkényszer nélkül. Tisztelettel

Schusztar Ferenc

Gyár és butorraktár: Erzsébetváros, Korona-utca 14. A 3-as villamos végállomása.

Kárpitosmunkák 5 évi jótállással. Ottománok már 2300 leitől kaphatók. Javítások gyorsan eszközöltetnek házon kívül is.
HANZLIK. kárpitos
Erzsébetv., Dó/sa-u. 4. (Csáky-u. sarok)

Az elegáns hölgy

csak
MAIBETT-féle
gummitűzőt
visel az egyéni melltartóval a legújabb modellek
ANGELI
különlegességi fűzőmütermében.
Temesvár-Belváros, Jenőherceg-utca 7 sz.

Adalbert Juhász, Jimbolia

Sueursala: Timișoara, Str. Bonnaz 20

Üzletmegnyitás

Varrógépek, kerékpárok, grammofoonok, irógépek, irógépa/katrészek és hozzávalók.

Kitűnő minőség!
Legolcsóbb árak!
Szolid kiszolgálás!

Részletfizetés!

Mindenkinek kifizetődik

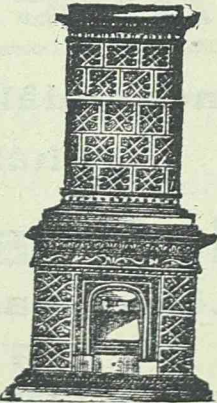
egy kísérlet képkerettel, madonnaképekkel minden kivitelben, tükrökkel és táblaüveggel.

Baszting Henrik

Timișoara-Belváros, Nádor-utca 2.

Cserép-kályhák és takaréktűzhelyek

a legolcsóbban és leglelküismeretesebben készülnék

1504

Mettler Ignác

Timișoara-Mehala, Str. Basarabiei (Harang-utca) 20.
Átépitések, renoválások, valamint régi kályhák tisztítását a leglelküismeretesebben végzi.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petőfi csárda mögött

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688)
Ugyanott téglák is kaphatók.

Varrógép

a világ legjobb gyártmányai, salon- és egyszerű kiállításban villany- és lábajtásra kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Katzkynál, Mercy-u. 10.

Józsefvárosban,

vasutállomás közeleben, egyszobás-konyhás

lakás átadó

Cim a kiadóban.

(1417)

Bánátban

egyedülálló közszükségleti tömegcikket gyártó iparvállalat

nagyobb tőkével belevonva

oly kereskedelmi szakismerettel rendelkező egyént keres, ki a vállalat adminisztratív részbeni vezetését is ellátja.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába „Gazdaságos” jelíggel kéretnek.

(1530)

Jól jövedelmező

nagyobb bérházat megvételre keresek

Ajánlatok „4-5 millió” jelige alatt a kiadóba kéretnek

DR. EYSEN GYULA tanár

felelősséggel előkészít polgári, középiskolai vizsgákra, érettségire.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 48, II, 12 (4005)

Férfi-, fiu-, gyermek-

ruhák

raglánok, télikabátok, iskolai

uniformisok

a legolcsóbbak és a legjobbak

Hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett

TOFFLER MODELLHÁZ

BELVÁROS, STR. ALBA IULIA 7.